

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/> .

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 2 семестрі 2020-2021 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; колективи кафедр та ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій.

Всього опитані **42 респондент** (здобувач ступеня вищої освіти «Бакалавр»), що склало **77,7%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

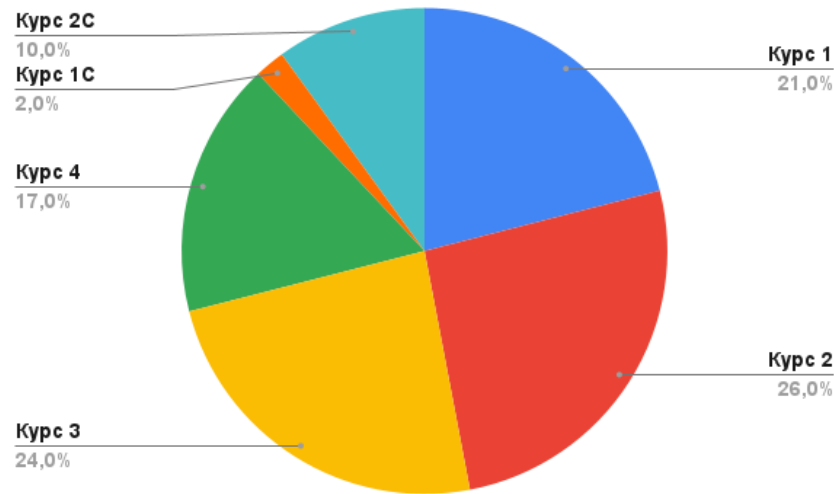

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низький; загалом низький; середній; загалом достатньо високий; дуже високий. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

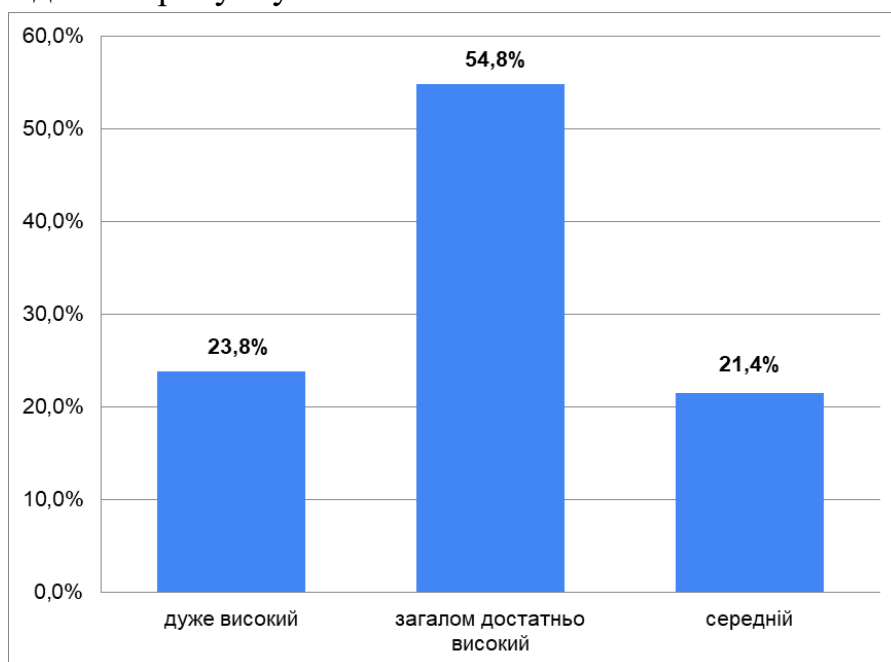

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже високий» 23,8% та «загалом достатньо високий» 54,8%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і студенти, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

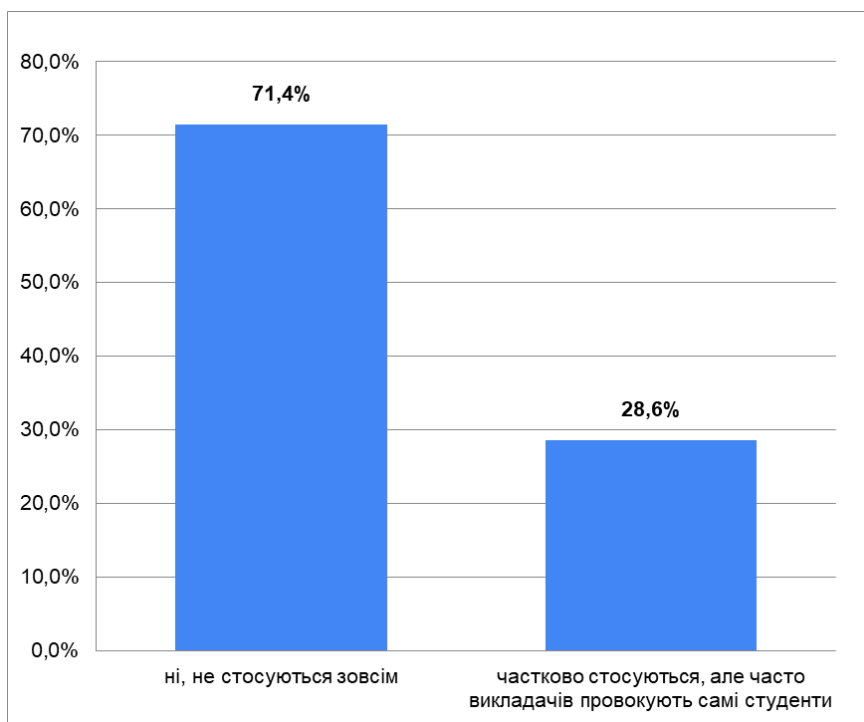

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 71,4 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти» 28,6% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Чи доводилось Вам особисто в цьому семестрі робити наступне...?». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- дарувати подарунки викладачам
- надавати викладачам на послуги кафедри
- купувати навчальні матеріали кафедри
- купувати реферат
- купувати курсову роботу
- купувати дипломну роботу
- платити гроші за оцінку
- платити за поселення у гуртожиток
- готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4. Тут не наведені відповіді, що отримали 100 % «ніколи»: *купувати дипломну роботу, купувати курсову роботу, надавати викладачам на послуги кафедри.*

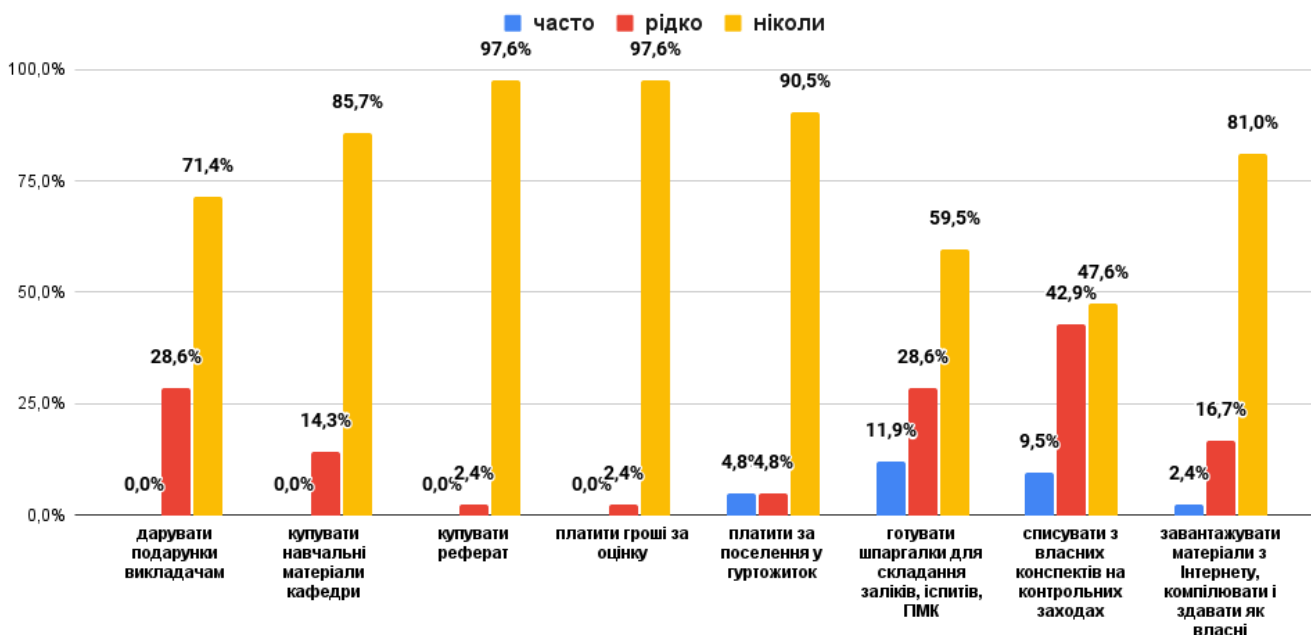

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 84,6% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти (52,4%) вказали, що «часто» і «рідко» списувати з власних конспектів на контрольних заходах; 40,5% «часто» і «рідко» - готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК; 28,6% «рідко» - дарували подарунки викладачам.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви в цьому семестрі особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб вступити до ЗВО
- для того, щоб отримати потрібну оцінку
- для того, щоб не здавати лабораторні і практичні роботи
- для того, щоб не робити особисто курсову чи дипломну роботу
- це був «знак вдячності»
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача.

Дали відповідь на це запитання 18 (42,8%) з 42 респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб отримати потрібну оцінку 88,9 %; 11,1% в «знак вдячності» та 5,6% для того щоб не здавати лабораторні і практичні роботи рис. 5).

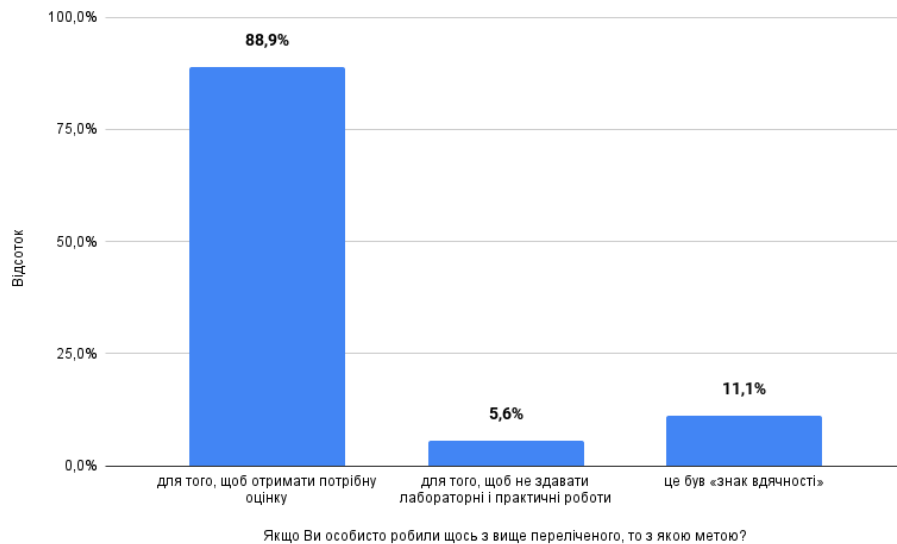

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від методистів, лаборантів тощо
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

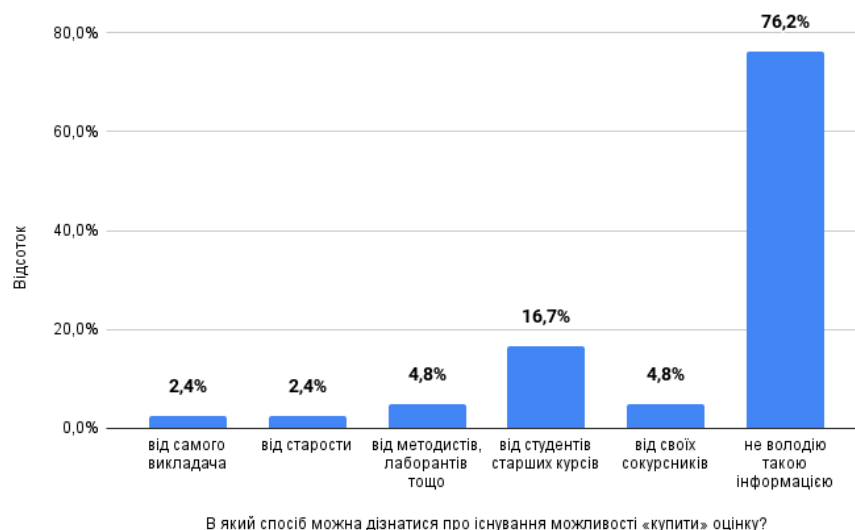

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 6 видно, що 76,2% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в цьому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних

дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 7.

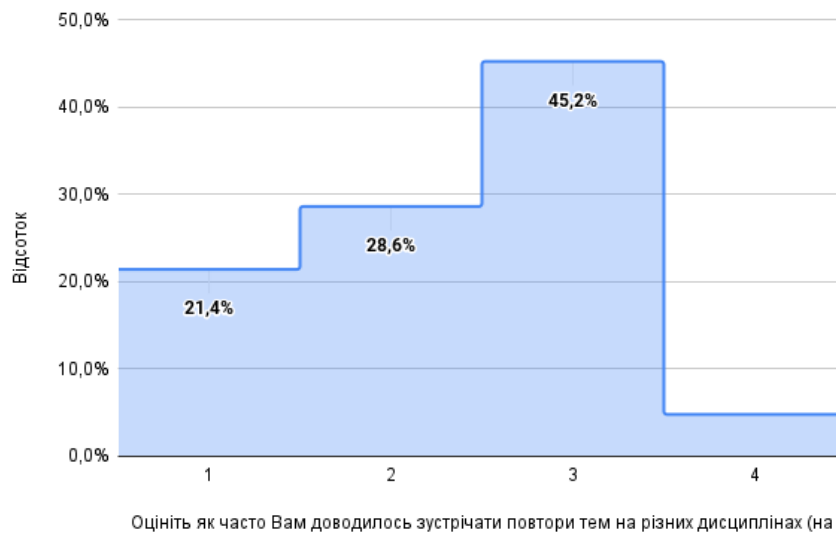

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 7 показує, що 21,4 % здобувачів вказали, що «не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в цьому навчальному році та 28,6% «скоріш не доводилось».

7. На питання «Чи доводилося Вам в цьому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 81% (рис. 8).

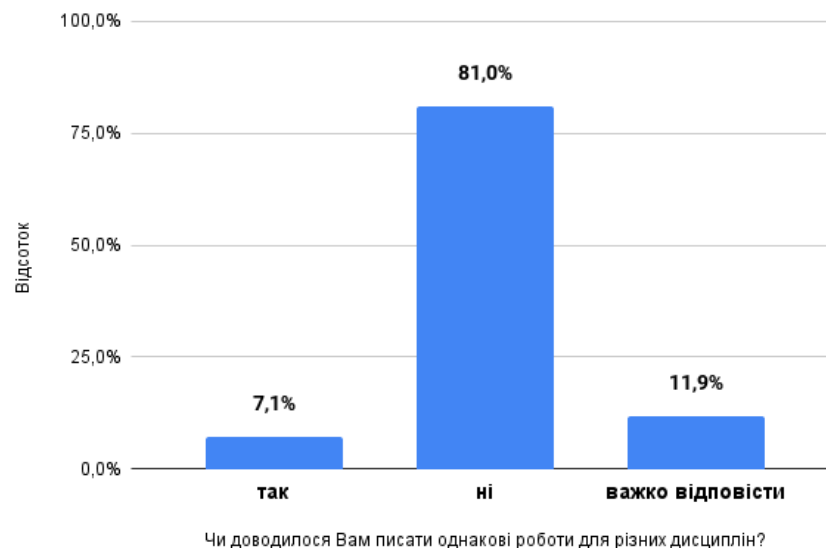

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам в цьому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 24% респондентів відповіли, що не доводилось, та 76%, відповідно, «так».

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 50,0% як «помірне навантаження» та 38,1 % «скоріш надмірне» (рис. 9).

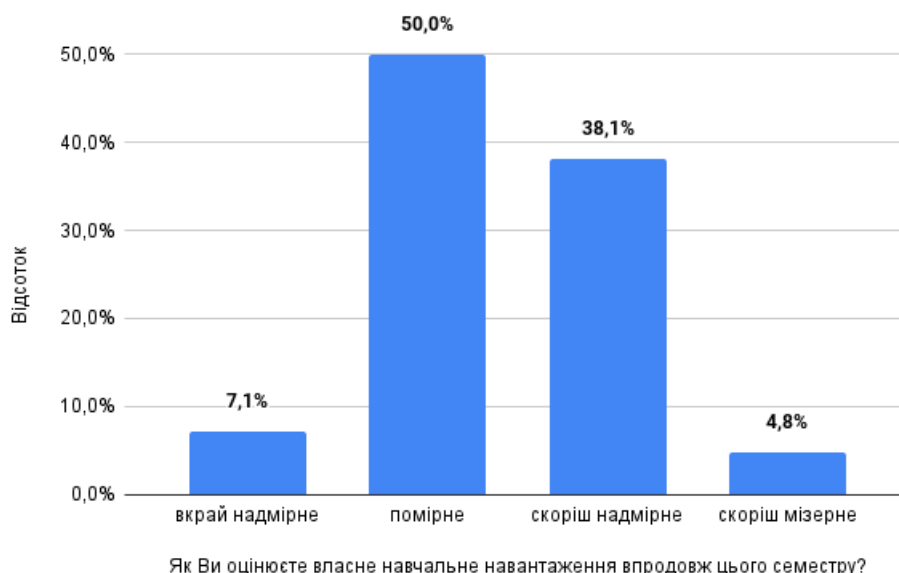

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

10. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Колективи яких кафедр, на Ваш погляд, є ВЗІРЦЕМ ДОБРОЧЕСНОСТІ та дотримання професійної етики?» (кількість відповідей не більше трьох). Дали відповіді 39 (92,8%) з 42 респондентів. Лідери серед кафедр за результатами опрацювання наведені на рисунку 10.

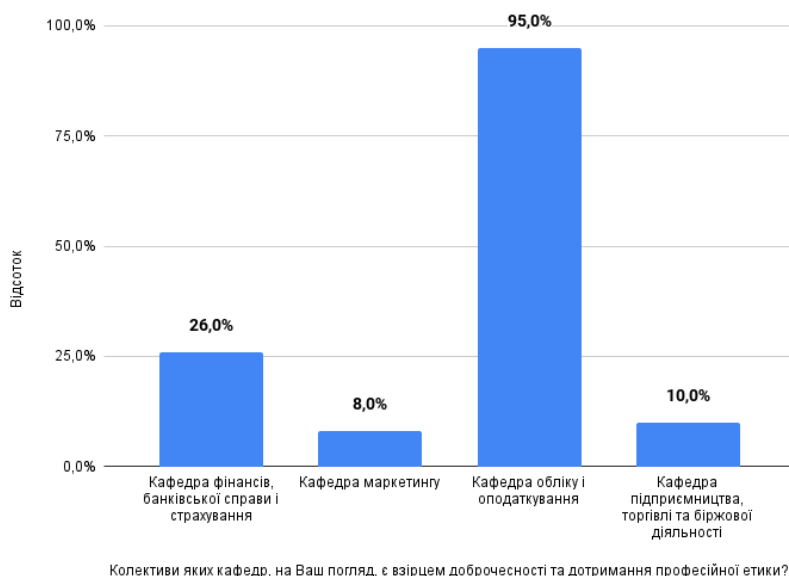

Рисунок 10 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз результатів опитування показує, що кафедру обліку і оподаткування вказали 95 % здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», як взірець доброчесності та дотримання професійної етики.

Висновки

Дотриманню норм академічної доброчесності в університеті сприяє діюча нормативна база: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти», «Кодекс честі», «Антикорупційна програма», «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату».

Відділ моніторингу якості освітньої діяльності університету систематично проводить семінари щодо академічної доброчесності у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ТДАТУ.

На початку освітнього процесу кожного року та початком зимової та літньої сесій кожним куратором проводиться кураторська година, що безпосередньо присвячується питанню академічної доброчесності в університеті.

За підсумками проведеного моніторингу оцінювання здобувачами академічної доброчесності ОПП «Облік і оподаткування» зосереджено увагу на наступних складових:

1) Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» показав, що аналіз якості освіти в ТДАТУ на високо-достатньому рівні (23,8% та 54,8% відповідно).

2) Оцінка рівня корупції в університеті на низькому рівні (71,4%).

3) В середньому 84,6% респондентів засвідчили, що недоброчесність в університеті не здійснювали. Але, слід зазначити й на відповідях респондентів, які вказали, що «часто» і «рідко» списували з власних конспектів на контрольних заходах (52,4%); «часто» і «рідко» - готували шпаргалки для складання заліків, екзаменів, ПМК (40,5%); «рідко» - дарували подарунки викладачам (28,6%). На такі дії респондентів спонукало наступне: для отримання потрібної оцінки (88,9%), не здавати практичні та лабораторні роботи (5,6%), в знак вдячності (11,1%).

Також доцільно приділити вагому увагу питанню *«Чи доводилося Вам в цьому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?»*. Саме 24% респондентів відповіли, що не доводилось, та 76%, відповідно, «так».

4) 45,2 % респондентів дотримуються думки, що доволі часто в навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах.

5) 38,1 % респондентів вважають навчальне навантаження «скоріш надмірне», в той час, як для 50,0 % воно «помірне».

З урахування даних моніторингу та рішення засідання робочої групи ОПП «Облік і оподаткування» пропонується:

- посилити періодичність проведення роз'яснювальних зустріч / семінарів / лекцій щодо забезпечення і підвищення якості освіти та освітньої діяльності, формування в університеті культури якості як основи конкурентоспроможності університету та його випускників;

- кураторам на кураторських годинах довести здобувачам вищої освіти основні норми академічної доброчесності в університеті відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти», «Кодексу честі», «Антикорупційної програми», «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату»;

- переглянути навчальні плани та тематику освітніх компонент в розрізі виявлення повтору тематики різних навчальних дисциплін протягом тривалості навчального періоду всього бакалаврського курсу;

- провести більш детальний аналіз діючого навчального навантаження з метою вдосконалення покращення сприйняття студентською спільнотою.

Гарант ОПП «Облік і оподаткування»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти, к.е.н., доцент

Анна КОСТЯКОВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Радміла СКЛЯР